

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ
УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ
МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

Код 26605210

“ 07 ” 12 2018 року
№ 354/1/ 4934

03168, м.Київ-168, Повітрофлотський пр-т, 6

Заступникам командувачів видів, Десантно-штурмових військ, Сил спеціальних операцій ЗСУ з морально-психологічного забезпечення – начальникам управлінь морально-психологічного забезпечення

Начальнику відділу морально-психологічного забезпечення Озброєння ЗСУ

Начальникам груп морально-психологічного забезпечення ВСП, Тилу, ГУОЗ ЗСУ

Головне управління зв'язку та інформаційних систем ГШ ЗСУ

Головним управлінням морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України направляється для використання в роботі “Довідник резервістам та військовослужбовцям військової служби за призовом осіб офіцерського складу” з інформацією щодо питань виконання військового обов'язку (проходження військової служби) та особливостей застосування соціально-правового захисту в умовах правового режиму воєнного стану.

Прошу організувати невідкладне доведення вказаного Довідника до окремої військової частини та районного (міського) військового комісаріату (включно), а також його друк в необхідній кількості для проведення оперативної роз'яснювальної роботи з відповідними категоріями особового складу.

Також пропонується розмістити вказаний Довідник на електронних сторінках соціальних мереж військових частин, комісаріатів, навчальних закладів та органів військового управління.

Додаток: Довідник резервістам та військовослужбовцям військової служби за призовом осіб офіцерського складу, на 29 арк., нетаємно.

Тимчасово виконуючий обов'язки начальника
Головного управління морально-психологічного забезпечення
Збройних Сил України
полковник

О.БОЙКО

РОЗРАХУНОК РОЗСИЛКИ:

№ з/п	Найменування адресата	СЕДО
1	СВ ЗС України	116
2	ПС ЗС України	350
3	ВМС ЗС України	154
4	ДШВ ЗС України	117
5	ССО ЗС України	331
6	Озброєння ЗС України	342
7	ГУВСП ЗС України	306
8	Тил ЗС України	341
9	ГУОЗ ЗС України	343
10	ГУЗІС ГШ ЗС України	308

Начальник відділу військово-соціального забезпечення морально-психологічного забезпечення підготовки та застосування військ (сил) Головного управління морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України
полковник

В.КАШЛЮК

ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ

ДОВІДНИК

РЕЗЕРВІСТАМ ТА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ ЗА ПРИЗОВОМ ОСІБ ОФІЦЕРСЬКОГО СКЛАДУ

ПИТАННЯ ВИКОНАННЯ ВІЙСЬКОВОГО ОБОВ'ЯЗКУ (ПРОХОДЖЕННЯ
ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ) ТА ОСОБЛИВОСТЕЙ ЗАСТОСУВАННЯ
СОЦІАЛЬНО-ПРАВОВОГО ЗАХИСТУ В УМОВАХ
ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВОЄННОГО СТАНУ

ЗМІСТ

Вступ.....	3
I. Основна частина.....	4
1.1 Перелік основних нормативно-правових актів з питань виконання військового обов'язку (проходження військової служби) та особливостей застосування соціально-правового захисту в умовах правового режиму воєнного стану.....	4
1.2 Сутність правового режиму воєнного стану, порядок його введення та скасування	5-7
II. Особливості виконання обов'язків в запасі та проходження військової служби військовозобов'язаними та резервістами.....	7
2.1 Права та обов'язки резервістів.....	7-10
2.2 Порядок звільнення (відрахування) від проходження навчальних зборів.....	10-11
2.3 Орієнтовний розрахунок проведення виплат резервістам та військовозобов'язаним за участь у навчальних зборах.....	11-14
III. Особливості проходження військової служби військовослужбовцями військової служби за призовом осіб офіцерського складу.....	14
3.1 Права та обов'язки військовослужбовців військової служби за призовом осіб офіцерського складу.....	14-17
3.2 Порядок нарахування і виплати грошового забезпечення та інших соціальних виплат військовослужбовцям військової служби за призовом осіб офіцерського складу	18-24
IV. Виплата одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) або каліцтва військовослужбовців	25-27
V. Перелік корисних контактів та посилань на електронні джерела інформації з питань соціально-правового захисту	28-29

ВСТУП

Цей довідник розроблено Головним управлінням морально-психологічного забезпечення Збройних Сил України з метою надання допомоги в організації та проведенні інформаційно-роз'яснювальної роботи з такими категоріями особового складу Збройних Сил України як військовозобов'язані, резервісти та військовослужбовці військової служби за призовом осіб офіцерського складу.

В довідник включені положення нормативно-правових актів з питань виконання військового обов'язку, проходження військової служби та механізмів реалізації вказаними категоріями осіб пільг і соціальних гарантій саме в умовах правового режиму воєнного стану.

Довідник рекомендується використовувати в діяльності військових комісаріатів та військових частин при організації та проведенні зборів з військовозобов'язаними та резервістами, проведенні призову, до підготовки та становлення на посадах офіцерів за призовом, у вирішенні звернень, клопотань, наданні роз'яснень з питань соціального та правового захисту.

I. ОСНОВНА ЧАСТИНА

1.1 Перелік основних нормативно-правових актів з питань виконання військового обов'язку (проходження військової служби) та особливостей застосування соціально-правового захисту в умовах правового режиму воєнного стану

Конституція України;

Закон України від 06.12.1991 № 1932-XII “Про оборону України” (зі змінами);

Закон України від 06.12.1991 № 1934-XII “Про Збройні Сили України” (зі змінами);

Закон України від 21.10.1993 № 3543-XII “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію” (зі змінами);

Закон України від 25.03.1992 № 2232-XII “Про військовий обов'язок і військову службу” (зі змінами);

Закон України від 12.05.2015 № 389-XIII “Про правовий режим воєнного стану” (зі змінами);

Закон України від 20.12.1991 № 2011-XII “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей” (зі змінами);

Указ Президента України від 29.10.2012 № 618/2012 “Про Положення про проходження громадянами України служби у військовому резерві Збройних Сил України” (зі змінами);

постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2006 № 1644 “Про порядок і розміри грошового забезпечення та заохочення військовозобов'язаних та резервістів” (зі змінами);

наказ Міністерства оборони України від 19.01.2016 № 27 “Про затвердження Інструкції про організацію у Збройних Силах України соціального і правового захисту військовослужбовців, військовозобов'язаних та резервістів, призваних на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори, та членів їхніх сімей, працівників Збройних Сил України”;

наказ Міністра оборони України від 12.05.2007 № 80 “Про затвердження Інструкції про умови виплати грошового забезпечення та заохочення військовозобов'язаних та резервістів” (зі змінами);

наказ Міністра оборони України від 07.06.2018 № 260 “Про затвердження Порядку виплати грошового забезпечення військовослужбовцям Збройних Сил України та деяким іншим особам”;

наказ Генерального штабу Збройних Сил України від 24.01.2013 № 16 “Про затвердження Інструкції про порядок комплектування резервістами органів військового управління, військових частин Збройних Сил України”;

методичні рекомендації Генерального штабу Збройних Сил України від 07.07.2016 № 18664/С “Щодо прийому, розміщення та всебічного забезпечення резервістів, порядку підготовки та проведення з ними занять”.

1.2 Сутність правового режиму воєнного стану, порядок його введення та скасування

Правовою основою введення воєнного стану є Конституція України, Закон України “Про правовий режим воєнного стану” від 12.05.2015 року № 389-VIII (далі – Закон) та указ Президента України про введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях, затверджений Верховною Радою України.

Воєнний стан – це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень.

Військовим командуванням, якому згідно із Законом надається право разом з органами виконавчої влади, військовими адміністраціями, Радою міністрів Автономної Республіки Крим та органами місцевого самоврядування запроваджувати та здійснювати заходи правового режиму воєнного стану, є:

Генеральний штаб Збройних Сил України, Об’єднаний оперативний штаб Збройних Сил України, командування видів Збройних Сил України, командування Сил спеціальних операцій Збройних Сил України, командування Десантно-штурмових військ Збройних Сил України, управління оперативних командувань, командування з’єднань та військових частин Збройних Сил України;

органи управління інших утворених відповідно до законів України військових формувань.

На територіях, на яких введено воєнний стан, для забезпечення дії Конституції та законів України, забезпечення разом із військовим командуванням запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, оборони, цивільного захисту, громадського порядку та безпеки, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян можуть утворюватися тимчасові державні органи – військові адміністрації.

Структуру і штатний розпис військових адміністрацій населених пунктів затверджує начальник Генерального штабу – Головнокомандувач Збройних Сил України за поданням начальника відповідної військової адміністрації.

Порядок введення воєнного стану

Пропозиції щодо введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях на розгляд Президентіві України подає Рада національної безпеки і оборони України.

У разі прийняття рішення щодо необхідності введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях Президент України видає указ про введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях і негайно

звертається до Верховної Ради України щодо його затвердження та подає одночасно відповідний проект закону.

Указ Президента України про введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях, затверджений Верховною Радою України, підлягає негайному оголошенню через засоби масової інформації або оприлюдненню в інший спосіб.

Указ Президента України про введення воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях, затверджений Верховною Радою України, офіційно оприлюднюється разом із законом щодо затвердження такого указу Президента України та набирає чинності одночасно з набранням чинності таким законом.

За рішенням Ради національної безпеки і оборони України, введеним у дію в установленому порядку указом Президента України, утворені відповідно до законів України військові формування залучаються разом із правоохоронними органами до вирішення завдань, пов'язаних із запровадженням і здійсненням заходів правового режиму воєнного стану, згідно з їх призначенням та специфікою діяльності.

Органи державної влади України та органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, громадські об'єднання, а також громадяни зобов'язані сприяти діяльності військового командування та військових адміністрацій у запровадженні та здійсненні заходів правового режиму воєнного стану на відповідній території.

Порядок взаємодії військового командування та військових адміністрацій з міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади щодо забезпечення додержання правового режиму воєнного стану, захисту безпеки громадян та інтересів держави, а також підпорядкування чи оперативного підпорядкування їм інших утворених відповідно до законів України військових формувань та правоохоронних органів, або їх з'єднань, військових частин, установ та організацій визначається Верховним Головнокомандувачем Збройних Сил України.

Гарантії законності в умовах воєнного стану

В умовах воєнного стану забороняються:

зміна Конституції України;

проведення виборів Президента України, а також виборів до Верховної Ради України і органів місцевого самоврядування;

проведення всеукраїнських та місцевих референдумів;

проведення страйків, масових зібрань та акцій.

Особи, винні у порушенні вимог або невиконанні заходів правового режиму воєнного стану, притягаються до відповідальності згідно із законом.

Припинення та скасування воєнного стану

Воєнний стан на всій території України або в окремих її місцевостях припиняється після закінчення строку, на який його було введено.

До закінчення строку, на який було введено воєнний стан, та за умови усунення загрози нападу чи небезпеки державній незалежності України, її

територіальній цілісності Президент України може прийняти указ про скасування воєнного стану на всій території України або в окремих її місцевостях, про що має бути негайно оголошено через засоби масової інформації.

II. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАННЯ ОBOB'ЯЗКІВ В ЗАПАСІ ТА ПРОХОДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ ВІЙСЬКОВОЗOBOB'ЯЗАНИМИ ТА РЕЗЕРВІСТАМИ

2.1 Інформація про обов'язки та права військовозобов'язаних та резервістів в умовах воєнного стану

Відповідно до статті 3 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу" правовою основою військового обов'язку і військової служби є Конституція України, цей Закон, Закон України "Про оборону України", "Про Збройні Сили України", "Про мобілізаційну підготовку і мобілізацію", інші закони України, а також прийняті відповідно до них укази Президента України та інші нормативно-правові акти щодо забезпечення обороноздатності держави, виконання військового обов'язку, проходження військової служби, служби у військовому резерві та статусу військовослужбовців, а також міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Щодо військового обов'язку зокрема виділяють такі категорії як:

військовозобов'язані – особи, які перебувають у запасі для комплектування Збройних Сил України та інших військових формувань на особливий період, а також для виконання робіт із забезпечення оборони держави;

резервісти – особи, які проходять службу у військовому резерві Збройних Сил України, інших військових формувань і призначені для їх комплектування у мирний та воєнний час.

Крім того, в особливий період на службу у військовому оперативному резерві першої черги в обов'язковому порядку зараховуються особи, звільнені з військової служби, які за своїми професійно-психологічними характеристиками і станом здоров'я придатні до служби у військовому резерві та відповідають встановленим вимогам проходження служби у військовому резерві.

Особливості проходження служби у військовому резерві, в тому числі виконання резервістами обов'язків служби у військовому резерві, визначаються Законом України "Про військовий обов'язок і військову службу" та відповідними положеннями про проходження громадянами України служби у військовому резерві. Права та обов'язки військовозобов'язаних під час проходження зборів та резервістів під час виконання ними обов'язків служби у військовому резерві встановлюються цим Законом, іншими нормативно-правовими актами. На військовозобов'язаних та резервістів поширюється дія статутів Збройних Сил України.

Під статусом резервіста слід розуміти сукупність його прав, свобод, які гарантуються державою, а також обов'язків та відповідальності резервіста, що встановлюються законодавством України з питань військового обов'язку, військової служби та служби у військовому резерві.

За призваними на збори резервістами на весь час виконання ними обов'язків служби у військовому резерві, включаючи час проїзду до місця їх проведення і назад, зберігаються місце роботи, а також займана посада та середня заробітна плата на підприємстві, в установі, організації незалежно від підпорядкування і форм власності.

Якщо резервіст захворів під час виконання ним обов'язків служби у військовому резерві і продовжує хворіти після закінчення терміну виконання цих обов'язків, за ним зберігаються місце роботи і займана посада, а з дня закінчення терміну виконання цих обов'язків, у разі тимчасової непрацездатності, замість заробітної плати виплачується допомога по тимчасовій непрацездатності відповідно до закону

Резервіст набуває статусу військовослужбовця:

у воєнний час – після видання наказу командира військової частини про призов резервіста на військову службу у зв'язку із мобілізацією;

у мирний час – у разі прийняття відповідного рішення про застосування за призначенням Збройних Сил в цілому або окремих військових частин з їх складу для виконання завдань, визначених Законом України “Про Збройні Сили України”.

У цей період резервісти виконують обов'язки військової служби, користуються правами та пільгами і несуть юридичну відповідальність у повному обсязі, передбаченому для військовослужбовців.

Військовозобов'язані призиваються на навчальні (або перевірочні) та спеціальні збори. Резервісти проходять підготовку та збори відповідно до програм у порядку, встановленому положеннями про проходження громадянами України служби у військовому резерві. Про початок та закінчення зборів військовозобов'язаних та резервістів видається відповідний наказ командира військової частини.

Виклик резервістів для виконання обов'язків служби у військовому резерві здійснюється командирами (начальниками) військових частин (установ) у мирний час (особливий період) відповідно до:

рішення Президента України, прийнятого відповідно до Конституції України;

планів підготовки резервістів Збройних Сил України.

Призов резервістів на військову службу під час оголошення мобілізації здійснюється командирами (начальниками) військових частин (установ), в яких вони проходять службу у військовому резерві, відповідно до Закону України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію”.

Оповіщення резервістів про їх виклик до військових частин, в яких вони проходять службу у військовому резерві, для виконання обов'язків служби у військовому резерві або про призов на військову службу під час мобілізації організується командирами (начальниками) військових частин (установ). Командирами (начальниками) військових частин (установ) організується інформування роботодавців, районних державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування про мету та можливі строки залучення резервістів до виконання обов'язків служби у військовому резерві або призову на військову

службу. Строки оповіщення та інформування визначаються Генеральним штабом Збройних Сил України.

В особливий період військовослужбовці проходять військову службу, резервісти призиваються на військову службу, а військовозобов'язані виконують військовий обов'язок у запасі в порядку, передбаченому Положенням про проходження громадянами України служби у військовому резерві Збройних Сил України та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють порядок проходження військової служби в особливий період.

Резервісти вважаються такими, що виконують обов'язки служби у військовому резерві:

на території військової частини, в якій вони проходять службу у військовому резерві, або в іншому місці її проходження протягом службового (навчального) часу, включаючи заняття, перерви, встановлені розпорядком (розкладом занять);

на шляху прямування до місця виконання обов'язків служби у військовому резерві або зі служби, під час службових поїздок;

поза військовою частиною, якщо перебування там передбачено обов'язками резервіста або наказом відповідного командира (начальника) військової частини (установи).

Резервісти і військовозобов'язані, залучені та призвані на збори до оголошення мобілізації і настання особливого періоду, продовжують перебувати на зборах до особливого розпорядження відповідних органів військового управління згідно з їх повноваженнями. Резервісти, які не були залучені на збори, повинні прибути до військової частини, в якій вони проходять службу у військовому резерві, за викликом командира військової частини. Військовозобов'язані, які не були призвані на збори, повинні прибути до пунктів збору в строки, зазначені в їх мобілізаційних розпорядженнях, повістках або розпорядженнях військових комісарів.

Доукомплектування особовим складом Збройних Сил України в особливий період здійснюється за рахунок призову військовозобов'язаних, громадян призовного віку чоловічої статі та резервістів, а також прийому громадян на військову службу за контрактом.

Військовослужбовці військової служби за призовом, військовозобов'язані і резервісти, які мають військові звання сержантського, старшинського або офіцерського складу та відповідну підготовку і досвід проходження служби, приймаються в особливий період на військову службу за контрактом у випадках, визначених статтею 20 Закону України "Про військовий обов'язок і військову службу", для комплектування посад за основною або спорідненою спеціальністю, без врахування відповідності існуючого військового звання військовому званню, передбаченому штатом.

У разі потреби доукомплектування Збройних Сил України військовозобов'язані і резервісти, які призиваються на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, направляються на курс військової підготовки за програмою підготовки офіцерів або сержантів (старшин), або на курс перепідготовки за дефіцитними для Збройних Сил України спеціальностями у порядку, визначеному Міністерством оборони

України. Громадянам, які мають спеціальні звання або класні чини, після їх призову на військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період у разі потреби присвоюються військові звання в порядку переатестації з урахуванням їх спеціальних звань або класних чинів, рівня освіти, досвіду служби та відповідності посаді, на яку їх буде призначено.

2.2 Порядок звільнення (відрахування) від проходження навчальних зборів

Від проходження зборів звільняються (крім резервістів):

працівники Збройних Сил України та інших військових формувань;

працівники підприємств, установ і організацій цивільної авіації, які безпосередньо забезпечують перевезення, обслуговування та ремонт повітряних суден і аеродромної техніки;

плавучий склад суден морського і річкового транспорту та суден рибної промисловості в період навігації;

особи, які працюють у сільському господарстві, а також зайняті на підприємствах з ремонту сільськогосподарської техніки, - в період посівних і збиральних робіт, за винятком перевірочних зборів;

науково-педагогічні (педагогічні) працівники вищих, професійно-технічних і середніх навчальних закладів - в період, коли у цих закладах проводяться заняття;

студенти вищих навчальних закладів з денною і вечірньою формами навчання – на весь строк навчання, а студенти вищих навчальних закладів із заочною формою навчання і такі, що здають іспити екстерном, а також аспіранти та докторанти – в період екзаменаційних сесій;

вагітні військовозобов'язані-жінки;

особи, звільнені з військової служби, - протягом року після звільнення в запас, за винятком перевірочних зборів;

військовозобов'язані, які мають дітей віком до трьох років або трьох і більше дітей віком до 16 років;

військовозобов'язані – у зв'язку з депутатською діяльністю;

військовозобов'язані, заброньовані за органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами та організаціями на період мобілізації та воєнний час;

військовозобов'язані, які уклали контракт про перебування у резерві служби цивільного захисту, - з метою підготовки резерву служби цивільного захисту;

студенти, які навчаються у вищих і середніх духовних навчальних закладах;

священнослужителі, які займають посаду в одній з релігійних організацій, що діє за статутом (положенням), зареєстрованим у встановленому порядку;

кандидати в народні депутати України, зареєстровані в встановленому порядку, за їх заявою – до дня опублікування результатів виборів включно.

В окремих випадках, за наявності інших поважних причин і подання військовозобов'язаними відповідних документів, рішення про звільнення від

проходження зборів приймається районним (міським) військовим комісаріатом, де вони перебувають на військовому обліку.

Резервіст може бути звільнений від проходження навчальних зборів, наказом командира (начальника) військової частини (установи), в складі якої він проходить навчальні збори, відповідно до вимог пункту 35 “Положення про проходження громадянами України служби у військовому резерві Збройних Сил України”, зокрема у зв’язку з:

хворобою або необхідністю догляду за хворою дружиною (чоловіком), дитиною чи батьками своїми або дружини (чоловіка), які проживають разом із резервістом, у разі неможливості догляду за хворим іншим близьким родичем;

перебуванням під слідством, а також застосуванням до резервіста адміністративного або кримінального покарання, яке унеможлиблює його прибуття;

потраплянням під вплив надзвичайної ситуації, яка виникла під час виклику на збори і стала перешкодою своєчасному прибуттю;

складанням державних іспитів у вищих навчальних закладах;

іншими обставинами – за рішенням командира (начальника) військової частини (установи).

Звільнення резервіста від виконання обов’язків служби у військовому резерві здійснюється командиром (начальником) військової частини (установи) на підставі рапорту резервіста або заяви члена його сім’ї, до яких додаються відповідні документи.

Резервісти під час виконання обов’язків служби у військовому резерві мають право на відпустку за сімейними обставинами та з інших причин згідно із законодавством.

У випадку звільнення резервіста від проходження навчальних зборів, обов’язково в день звільнення повідомляється районний (міський) військовий комісаріат, де резервіст перебуває на військовому обліку, та направляється відповідне письмове підтвердження (витяги з наказів, копії протоколів, постанов, повідомлень, довідок тощо).

2.3 Орієнтовний розрахунок проведення виплат резервістам та військовозобов’язаним Збройних Сил України за участь у навчальних зборах

Резервісту за 30 діб підготовки виплачується:

грошова виплата із розрахунку до двох мінімальних прожиткових мінімумів на місяць для працевдатних осіб (з 01.01.2018 року – 1 762 грн.) – від 2 643 до 3 524 грн. (в залежності від військового звання);

для тимчасово не працюючих – мінімальний прожитковий мінімум для працевдатних осіб на 01 січня календарного року (з 01.01.2018 року – 1 762 грн.);

добові (за кожен день зборів залежності від військового звання – від 360 до 900 грн.);

грошова винагорода в кінці року (фіксований розмір якої залежить від військового звання – від 1 600 до 3 100 грн.).

У підсумку загальна сума грошових виплат непрацюючим резервістам у 2018 році за місяць підготовки складає від 5 194 до 7 651 грн., що майже в три рази перевищує виплати військовозобов'язаним.

Крім того, для працюючих резервістів компенсується виплата середньомісячної заробітної плати за місцем роботи (за весь час виконання ними обов'язків служби у військовому резерві з 01.01.2018 року – не менше 3 723 грн.).

Так резервіст, який працює (при мінімальній заробітній платі) за місяць зборів у 2018 році отримуватиме від 6 773 до 9 229 грн. (в залежності від військового звання).

Резервісту компенсується вартість проїзду або здійснюється його доставка силами військового комісаріату.

Резервісту гарантується:

збереження місця роботи;

державне страхування на час зборів.

Резервіст забезпечується безкоштовно:

військовою формою одягу;

харчуванням, проживанням та медичним обслуговуванням під час зборів.

Командир (начальник) має право позбавляти резервістів одноразового грошового заохочення повністю або частково тільки за:

уживання алкогольних напоїв (наркотичних речовин) у службовий час, прибуття на службу в нетверезому стані (стані наркотичного сп'яніння);

порушення вимог законів та інших нормативно-правових актів щодо збереження державної таємниці;

порушення вимог законів та інших нормативно-правових актів, які призвели до поломок військової (спеціальної) техніки й озброєння, пошкодження майна, інших матеріальних збитків, а також завдали шкоди здоров'ю військовослужбовців або інших осіб;

порушення статутних правил несення вартової (вахтової), внутрішньої служб, патрулювання, що не спричинило тяжких наслідків;

порушення статутних правил взаємовідносин між резервістами (військовослужбовцями), що не містять у собі складу злочину;

недбале ставлення до служби в резерві, якщо це не містить у собі складу злочину;

невихід резервіста на заняття (збори), а також самовільне залишення місця проведення занять (зборів) без поважних причин більше 3 годин протягом робочого дня;

невиконання програми підготовки.

У таких випадках у наказі про виплату резервістам заохочення зазначається причина зменшення розміру заохочення або його повного позбавлення.

Одноразове грошове заохочення не виплачується резервістам:

які звільняються зі служби у військовому резерві за службовою невідповідністю та у зв'язку з обвинувальним вироком суду, що набрав

законної сили, яким призначено покарання у вигляді позбавлення волі, обмеження волі, позбавлення військового звання чи права займати певні посади;

у разі скоєння у військовій частині аварій, подій, пов'язаних із загибеллю людей з вини резервістів під час виконання ними службових обов'язків, чи вчинення злочинів;

у зв'язку із систематичним невиконанням резервістом умов контракту.

Орієнтовний розрахунок виплат за участь у навчальних зборах наведено в таблиці 1.

Таблиця 1. Орієнтовний розрахунок виплат за участь у навчальних зборах.

Склад резервістів та військовозобов'язаних (залежно від військового звання)	Коефіцієнт від мінімального прожиткового мінімуму на місяць для працездатних осіб (на 01.01.2018 – 1 762 грн.)	Грошова виплата резервістам, грн.	Добові резервістам та в/зобов'язаним (від 20 до 50% залежно від в/звання (по 60 грн. за добу за 30 днів)), грн.	Одноразове грошове заохочення ¹ резервістам (виплачується в/ч у січні поточного року за підсумками минулого року на карткові рахунки пропорційно до часу служби в резерві), грн.	Грошове забезпечення безробітним резервістам та військовозобов'язаним ³ (виплачується у в/ч по закінченню зборів, на 01.01.2018 – 1 762 грн.), грн.	Мінімальна середня заробітна платня працюючим резервістам та військовозобов'язаним (виплачується в два етапи за місцем роботи напередодні та по закінченню навчальних зборів, станом на 01.01.2018 – не менше ніж 3 723 грн.), грн.		
Вищий офіцерський	2,0	3 524	900	до 3 100	1 762	не менше ніж 3 723		
Старший офіцерський	1,9	3 348	720	до 2 800				
Молодший офіцерський	1,8	3 172	630	до 2 500				
Прапорщики, старші прапорщики, мічмани, старші мічмани	1,7	2 995	630	до 2 200				
Молодші сержанти, сержанти, старші сержанти, старшини, старшини 2 ст, старшини 1 ст, головні старшини, головні корабельні старшини	1,6	2 819	540	до 1 900				
Рядовий склад	1,5	2 643	360	до 1 600	ЗАГАЛЬНА СУМА ВИПЛАТ (після всіх утримань)⁴ за рік, залежно від військового звання, за умови проходження 30-денних навчальних зборів			
					резервістам:	військовозобов'язаним:		
					безробітним	працюючим	безробітним	працюючим
					від 5 194 до 7 651	від 6 773 до 9 229	від 1 778 до 2 318	від 3 357 до 3 897

Примітка:

¹ Грошова виплата та одноразове грошове заохочення виплачується тільки резервістам.

² Резервістам, які прослужили у військовому резерві Збройних Сил України неповний календарний рік, заохочення виплачується пропорційно прослуженому часу з розрахунку 1/12 річного розміру заохочення за кожний повний календарний місяць служби.

³ Резервістам та військовозобов'язаним, які на день призову на збори не працюють, за весь період зборів у військовій частині виплачується грошове забезпечення виходячи з розрахунку одного мінімального прожиткового мінімуму, на 1 січня 2018 календарного року він складає – 1 762 грн.

⁴ Із нарахованих сум утримуються ставки податку на доходи фізичних осіб (в розмірі 18%) та військового збору (в розмірі 1,5%).

III. ОСОБЛИВОСТІ ПРОХОДЖЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМИ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ ЗА ПРИЗОВОМ ОСІБ ОФІЦЕРСЬКОГО СКЛАДУ

3.1 Права та обов'язки військовослужбовців військової служби за призовом осіб офіцерського складу

Відповідно до Закону України “Про військовий обов'язок і військову службу” у разі потреби наказом Міністра оборони України можуть бути призвані на військову службу за призовом осіб офіцерського складу.

Зазначена норма Закону поширюється на громадян України віком до 43 років, які пройшли повний курс військової підготовки за програмою підготовки офіцерів запасу, склали встановлені іспити, мають вищу освіту за освітнім ступенем не нижче бакалавра та яким присвоєно відповідне первинне військове звання офіцера запасу,

Строк військової служби для осіб офіцерського складу, які проходять військову службу за призовом, становить до 18 місяців.

Початком проходження військової служби за призовом осіб офіцерського складу є день відправлення у військову частину з районного (міського) військового комісаріату.

Закінченням проходження військової служби вважається день виключення військовослужбовця із списків особового складу військової частини.

Необхідно ураховувати, що на період проведення мобілізації або введення воєнного стану військовослужбовці Збройних Сил України звільненню не підлягають та продовжують проходити військову службу понад встановлені строки на період до оголошення демобілізації, крім випадків, визначених частиною восьмою статті 26 Закону України “Про військовий обов'язок і військову службу”.

Це означає, що у разі потреби військовослужбовці військової служби за призовом осіб офіцерського складу, які вислужили встановлені строки, можуть бути відповідно до Указу Президента України затримані на службі на строк до шести місяців.

При цьому накази про звільнення з військової служби військовослужбовців, не виключених із списків особового складу військових частин, підлягають скасуванню, крім наказів про звільнення у відставку військовослужбовців, визнаних за станом здоров'я непридатними до військової служби з виключенням з військового обліку, та в запас за підставами, що відповідають підставам звільнення, визначеним частиною восьмою статті 26 Закону України “Про військовий обов'язок і військову службу”.

Основні права військовослужбовців, пов'язані з проходженням служби

Час перебування громадян України на військовій службі зараховується до їх страхового стажу, стажу роботи, стажу роботи за спеціальністю, а також до стажу державної служби. Час проходження військової служби за призовом осіб офіцерського складу, а також час проходження військової служби в особливий період, що оголошується відповідно до Закону України “Про оборону України” (далі – Закон), зараховуються до стажу роботи, що дає право на призначення пенсії за віком на пільгових умовах, якщо на момент призову на військову службу за призовом осіб офіцерського складу, військову службу в особливий період, що оголошується відповідно до Закону, особа навчалася за фахом у професійно-технічному навчальному закладі, працювала за професією або займала посаду, що дає право на призначення пенсії за віком на пільгових умовах. Час навчання в професійно-технічному навчальному закладі, час проходження військової служби в особливий період, що оголошується відповідно до Закону, які зараховуються до стажу роботи, що дає право на призначення пенсії за віком на пільгових умовах, не повинні перевищувати наявного стажу роботи, що дає право на пенсію за віком на пільгових умовах. Час проходження військовослужбовцями військової служби в особливий період, що оголошується відповідно до Закону, зараховується до їх вислуги років, стажу роботи, стажу роботи за спеціальністю, а також до стажу державної служби на пільгових умовах у порядку, який визначається Кабінетом Міністрів України.

За військовослужбовцями військової служби за призовом осіб офіцерського складу, які до призову працювали на підприємствах, в установах і організаціях, незалежно від форм власності і господарювання, зберігається при звільненні з військової служби право на працевлаштування їх в тримісячний строк на те ж підприємство, в установу чи організацію або їх правонаступники на посаду, не нижчу за ту, яку вони займали до призову на військову службу. Протягом місяця з дня взяття на військовий облік за місцем проживання осіб, звільнених із строкової військової служби, за поданням військової комісаріат в порядку, який встановлюється Кабінетом Міністрів України, надає їм матеріальну допомогу в розмірі середньої місячної заробітної плати за останнім місцем роботи за рахунок коштів державного бюджету. Вони користуються за інших рівних умов переважним правом на залишення на роботі при скороченні чисельності або штату працівників у зв'язку із змінами в організації виробництва і праці протягом двох років з дня звільнення із військової служби за призовом осіб офіцерського складу.

При переїзді військовослужбовців, які проходять військову службу за призовом осіб офіцерського складу, на нове місце військової служби в інший населений пункт, у зв'язку з призначенням на військову посаду, зарахуванням до військового навчального закладу, термін навчання в якому становить не менше шести місяців, або у зв'язку з передислокацією військової частини їм виплачується:

1) підйомна допомога в розмірі місячного грошового забезпечення на військовослужбовця і 50 відсотків місячного грошового забезпечення на

кожного члена сім'ї військовослужбовця, який переїжджає з ним на нове місце військової служби;

2) добові, встановлені Кабінетом Міністрів України для працівників, які перебувають у відрядженні, за кожний день перебування в дорозі на військовослужбовця та кожного члена сім'ї військовослужбовця, який переїжджає разом з ним.

Забезпечення жилими приміщеннями

Держава забезпечує військовослужбовців жилими приміщеннями або за їх бажанням грошовою компенсацією за належне їм для отримання жиле приміщення на підставах, у межах норм і відповідно до вимог, встановлених Житловим кодексом Української РСР (зі змінами) та іншими законами, в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України.

У відповідності до частини 1 статті 71 Житлового Кодексу Української РСР (зі змінами) жиле приміщення зберігається за тимчасово відсутнім наймачем або членами його сім'ї понад шість місяців у випадку призову офіцерів із запасу на військову службу на строк до трьох років – протягом усього періоду проходження військової служби; а якщо під час її проходження вони отримали поранення, інше ушкодження здоров'я та перебувають на лікуванні в медичних закладах або потрапили в полон чи визнані безвісно відсутніми – на строк до дня, наступного за днем їх взяття на військовий облік у районних (міських) військових комісаріатах після звільнення з військової служби після закінчення ними лікування в медичних закладах, незалежно від строку лікування, повернення з полону, скасування рішення суду про визнання особи безвісно відсутньою чи ухвалення судом рішення про оголошення особи померлою.

Військовослужбовці, які проходять військову службу за призовом осіб офіцерського складу не можуть бути зняті з обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, та зараховані на квартирний облік у військовій частині за місцем проходження служби.

Військовослужбовці, які проходять військову службу за призовом осіб офіцерського складу, та члени їх сімей, які проживають разом з ними, забезпечуються службовими жилими приміщеннями, що повинні відповідати вимогам житлового законодавства, якщо вони не займали жилих приміщень за місцем проходження служби.

У разі відсутності службового жилого приміщення військовослужбовці, які проходять військову службу за призовом осіб офіцерського складу і не перебувають у шлюбі, розміщуються у гуртожитках, призначених для проживання одиноких громадян, а сімейні – у сімейних гуртожитках.

У разі відсутності жилих приміщень для проживання військова частина зобов'язана орендувати житло для забезпечення ним військовослужбовців, які проходять військову службу за призовом осіб офіцерського складу, та членів їх сімей або за бажанням військовослужбовця виплачувати йому грошову компенсацію за піднайом (найом) жилого приміщення.

Військовослужбовці, які проходять військову службу за призовом осіб офіцерського складу, та члени їх сімей зобов'язані вивільнити займане ними